

NATUURONTWIKKELINGSPROJECT STAPSTEEN 'T ZWANENBROEKJE

Natuurgebied 't Zwanenbroekje

*Ecologische verbindingen
in de Ooijpolder*

Stapsteen 't Zwanenbroekje is een particulier initiatief, ongeveer vijftien jaar geleden gestart, waarbij landbouwgronden worden omgezet in natuur. De overheid wil natuurbeheer door particulieren stimuleren. 't Zwanenbroekje is hiervan een voorbeeld. Bij de inrichting van het gebied wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke variatie passend bij het landschap, zodat zoveel mogelijk planten en dieren zich er thuis kunnen voelen. Het gebied vormt een stapsteen in de ecologische verbindingszone door de Ooijpolder tussen de stuwwal bij Ubbergen en de uiterwaarden langs de rivier de Waal. 't Zwanenbroekje werkt samen met het IVN, vereniging voor natuur- en milieueducatie, afdeling Rijk van Nijmegen.

Nieuwsbrief 16

april 2012

De winter ligt achter ons: het nieuwe leven dient zich aan

eiklomp

nest grauwe gans

onze bevers maken er een aardige bende van

de beverburcht

Heksensnot of Sterrenschot? in het vroege voorjaar vonden wij deze klodders geleiachtig materiaal van onduidelijke herkomst. Volgens een oud volksverhaal snoten heksen, vliegend op hun bezemsteel, in het wilde weg hun neus. En omdat ze geen zakdoek gebruikten belandde dat snot op de grond. Anderen dachten dat het glazige spul afkomstig was van de sterren. Vallende sterren zouden het afschieten. De verklaring is natuurlijker: het zijn de eileiders van een vrouwtjeskikker of –pad. Reigers, buizerds, zwarte kraaien en bunzingen eten graag een kikker of pad. De vrouwtjes hebben de buik vol met eitjes. De eitjes en de eileiders zijn onverteerbaar en zwellen op in de maag. Daarom braakt het roofdier ze uit. De ‘gelei’ wordt aangemaakt in speciale klieren en pas op het laatste moment aan de eieren toegevoegd. Later in het voorjaar kun je de eitjes als zwarte puntjes in de gelei zien zitten.

Website

Sinds kort zijn wij met een eigen website “in de lucht”: www.Zwanenbroekje.nl Deze bevat onder andere een kaart waar het natuurgebied ligt in de Ooijpolder, een routebeschrijving er naar toe, een luchtfoto van het gebied, de informatiefolder, alle verschenen nieuwsbrieven en publicaties, overzichten van vogelwaarnemingen en andere inventarisaties. Met grote dank aan Ben Polman. Aankondigingen en nieuws blijven we verzorgen via de nieuwsbrief.

Twee keer bloemen, maar niet de hoofdprijs

(c) Flap Amsterdam bv, Flap Westendorp Illustrations

Jochem Kuhnen wint Pluk van de Pettefletprijs

Deze prijs uitgelooft door de Gelderse Milieufederatie ter gelegenheid van haar veertigjarig bestaan werd door het publiek toegekend aan Jochem Kühnen. Jochem probeert voorzieningen voor vogels zoals de Gierzwaluw standaard in de bouwvoorschriften van gebouwen opgenomen te krijgen. De stemmen liepen niet ver uiteen. Ons voorstel voor een spannende, nieuwe oversteek over het Meer werd tweede. De Landschapscommunity van de Ploegdriever derde.

Tijdens de jaarlijkse vrijwilligersdag van Landschapsbeheer Gelderland ontving Hans Boland het Landschapskookertje Deze prijs, voorzien van een geldbedrag, wordt toegekend aan personen die zich op een bijzonder wijze inzetten voor het landschap. Hans is al meer dan dertig jaar actief in Lunteren en Barneveld. Ook hier waren wij wel genomineerd maar vielen net buiten het prijzengeld.

“Elk landschap is een uitdrukking van natuur en cultuur in verleden en heden”

Het landschap lezen was de titel van een bijscholings-avond van het IVN, Rijk van Nijmegen. Jos Swarte vatte de inleiding samen en paste met behulp van luchtfoto's de methode toe op 't Zwanenbroekje. Het artikel is te vinden op de website.

Vogeltelling

Peter Eekelder van Sovon telt ieder jaar de aantallen van de broedvogels op 't Zwanenbroekje. Daarbij gaat het alleen om de schaarse soorten. Dus niet de koolmees of de merel. Het aantal schaarse soorten bedroeg 29 (in 2010, 34). Opvallend: Kleine Karekiet, Blauwborst enz. De complete lijst is te vinden op de website. Vergeleken met 2010 is er een verschuiving. Er waren minder weidevogels door de verdere verruiging van het gebied en meer moerasvogels.

Waterpeil

Het waterschap heeft onlangs het streefpeil voor de Ooijpolder opnieuw vastgesteld. Dit peil wordt vooral afgestemd op de belangen van de landbouw. In het Meer mag het peil nu voor het eerst enigszins gaan fluctueren. Dat is gunstig voor de moerassen en rietvelden van 't Zwanenbroekje. Het Riet is gebaat en de opslag van Els en Wilg langs de oevers kan bestreden worden door een hoger peil in de winter dat de natuurlijke wisseling van de waterstand enigszins volgt en een verhoging af en toe in de zomer. Hoeveel er met een schommeling van (slechts) 10 cm bereikt kan worden zal moeten blijken. Natuurorganisaties hebben aangedrongen op een permanente verhoging van de waterstand in de Groenlanden en in het gebied bij de Ooijsch Graaf. Dat kan omdat er in deze gebieden geen landbouw meer wordt bedreven. Het waterschap wil daar echter niet aan.

Werk in uitvoering

Studenten van de lerarenopleiding biologie van de HAN brachten in februari weer hun jaarlijkse bezoek. 's Middags staken zij de handen flink uit de mouwen en zetten een vak struweel af tot op de grond. Omdat er ijs lag konden zij ook een van de poelen ontdoen van het dode plantenmateriaal. Dat scheelt in de hoeveelheid bagger, die op de bodem wordt gevormd. Bewoners van de Parallelweg, de overburen van 't Zwanenbroekje, hebben opslag van wilgen verwijderd. Daarmee houden zij het uitzicht vanuit hun woningen zelf open.

Op een zondag in februari waren de kinderen van de **natuurontdekkers club** weer te gast. Eerst een struintocht door het gebied. Doordat er ijs lag konden wij ze aan het werk zetten in het moerasgebiedje bij de kleine beek. Met sneeuwschuivers werden dode waterplanten gemaaid en naar de broeihoop afgevoerd. Na afloop poseerden ze trots op de broeihoop.

© Fotografie Henk Baron

© Fotografie Henk Baron

© Fotografie Henk Baron

NLdoet: tijdens de nationale vrijwilligersdag mochten wij behalve enkele **buurtbewoners** ook weer een flinke groep **medewerkers van de Rabobank** verwelkomen. Evenals de vorige jaren was de inzet en de stemming uitstekend. Ten behoeve van het uitzicht van onze overburen werden de struiken bij de Stiltepoel terug gezet. Het snoeimateriaal verdween in de takkenril

Leerlingen van van basisschool Klein Heyendaal en deelnemers aan de ontdekkingsstocht van het Natuurmuseum snoeiden de zichttas naar het kerkje van Persingen weer open en verwerkten de wilgentenen in een fraaie schutting

slepen

nagedane arbeid

Liefst 33 leden van de werkgroep Praktisch Natuurbeheer staken in maart de handen uit de mouwen Er ging plantgoed de grond in, er werden palen geplaatst voor een afrastering, struweel en een deel van de wilgengriend werden afgezet, een vlechthege gelegd en gevlochten, zand verplaatst naar de stukgelopen veedoorgangen tussen de graslanden.

Mannendag: zes mannen proefden hun mannelijke energie bij het knotten van bomen, het kruien van zand en het maken van een schutting van wilgentenen.

tot slot een oproep:

Ook dit jaar staan wij weer voor een aantal vaste, terugkerende kosten en hebben we een aantal wensen die we graag willen realiseren. Dus als u ondanks de crisis toch nog wat kunt missen en bij wilt dragen aan de bloei van 't Zwanenbroekje, stort dan een bijdrage op onderstaande rekening. Moeder Natuur zal u dankbaar zijn!

Algemene informatie:

www.zwanenbroekje.nl

Een bezoek aan 't Zwanenbroekje?

Interesse in de nieuwsbrief? j.h.swarte@hetnet.nl

Een eenmalige of periodieke donatie aan 't Zwanenbroekje?

Rekeningnummer 1279.60.724 ten name van stichting Vrienden van 't Zwanenbroekje,
Rabobank Rijk van Nijmegen.

“t Zwanenbroekje is onderdeel van een landelijk en wereldwijd natuurnetwerk”